

כ"ב סיוון תש"פ
14 ביוני 2020

הנדון: תחולת החוק לטיפול סביבתי בציד חשמלי ואלקטרוני ובסוללות, התשע"ב – 2012, על

מחממי מים

ביום 5 באפריל 2020 התקבלה במשרד פניית ציבור לפיה לא פונה מחמם מים ישן כאשר סופק והותקן מחמם מים חדש בביתו של הפונה, בהתאם לסעיף 30(א) לחוק. בפניה של הפונה אל המשווק טרם פנייתו אל המשרד, המשווק טען כי הציד האלקטרוני הוא חלק ממכשיר מחמם המים והוא יכול למלא את תפקידו המתוכנן רק כחלק ממחמם המים. מאחר שעל פי טענתו, מחמם המים אינו נכלל בהגדרת ציד חשמלי ואלקטרוני, אזי הם אינם חייבים בפינוי הציד ישן.

בעקבות הפנייה, להלן התייחסותי מדוע מחמם מים הוא "ציד חשמלי ואלקטרוני" כהגדרתו בחוק לטיפול סביבתי בציד חשמלי ואלקטרוני ובסוללות, התשע"ב-2012 (להלן – **החוק** או **חוק פסולת אלקטרונית**).

1. סעיף 2 לחוק, מגדיר "ציד חשמלי ואלקטרוני" באופן הבא:

"מוצר, ציד או מכשיר המיועד לפעול באמצעות זרם חשמלי או שדה אלקטרומגנטי, וכן ציד לייצור, להולכה או למדידה של זרם או שדה כאמור, ובלבד שהם מיועדים לשימוש במתח חשמלי שאינו עולה על 1,000 וולט בזרם חילופין או 1,500 וולט בזרם ישר, למעט ציד המתוכנן ומיועד להתקנה כחלק מציד אחר שחוק זה לא חל עליו, ושיכול למלא את תפקידו המתוכנן רק כחלק מהציד האחר כאמור; לעניין זה יראו ציד או מכשיר המנוי בתוספת הראשונה, כציד חשמלי ואלקטרוני;"

2. לפי סעיף 2 לחוק, כל ציד העונה על האמור בהגדרה הוא "ציד חשמלי ואלקטרוני" וככזה הוראות החוק חלות עליו. בנוסף, בתוספת הראשונה לחוק מנויים מכשירים וציד המהווים ציד חשמלי ואלקטרוני. רשימת המכשירים והציד אינה רשימה סגורה והיא נועדה להקל על זיהוי ציד חשמלי ואלקטרוני בהתאם לקבוצת הסיווג שלו.

3. על אף האמור, סעיף 63 מונה שורה של חריגים, מוצרים העונים להגדרת "ציד חשמלי ואלקטרוני" אך מוחרגים מתחולת החוק. נציין בהקשר זה שהגדרת ציד חשמלי ואלקטרוני מתייחסת לאותו ציד מוחרג במילים "למעט ציד המתוכנן ומיועד להתקנה כחלק מציד אחר שחוק זה לא חל עליו, ושיכול למלא את תפקידו המתוכנן רק כחלק מהציד האחר כאמור"; זאת אומרת,

ככל שציוד כלשהו הוחרג מהוראות החוק (למשל במסגרת סעיף 63), אבל ניתן להתקין בו ממרכיבים שיכולים למלא את תפקידם המתוכנן גם לא כחלק מהציוד המוחרג, על אותם ממרכיבים חלות הוראות החוק.

4. בנוסף, הוראות החוק נקבעו ברוח הדירקטיבה של האיחוד האירופי הנוגעת לפסולת ציוד חשמלי ואלקטרוני¹ (להלן – הדירקטיבה או דירקטיבת WEEE) ובהתאם, הדירקטיבה יכולה לסייע בפרשנות החוק הישראלי.

5. לענייננו, ככל שמחמם המים עונה על הגדרת "ציוד חשמלי ואלקטרוני" (פועל באמצעות זרם חשמלי, בטווח הזרם המצוין בהגדרה) וככל שאינו מוחרג מתחולת החוק במסגרת סעיף 63 לחוק, המחמם, על חלקיו, נכללים תחת תחולת החוק.

6. נציין כי בעת סיווג ציוד כ"ציוד חשמלי ואלקטרוני", ניתן גם להיעזר בעץ ההחלטות שבמסמך שאלות ותשובות לדירקטיבה המתעדכן מעת לעת, הנקרא: "Frequently Asked Questions on Directive 2012/19/EU on waste electrical and electronic equipment (WEEE)"².

7. חימום מים ביתי יכול להתבצע באמצעות מקור חשמלי או באמצעות גז או באמצעות השראה מגנטית.

8. מחמם מים באמצעות חשמל או השראה מגנטית נופל להגדרת ציוד חשמלי ואלקטרוני שכן לפעילותו הוא נדרש להתחבר לחשמל. מחמם מים בגז גם הוא נופל להגדרת ציוד חשמלי ואלקטרוני שכן עצם פתיחת המים מפעילה מצת חשמלי שמבעיר להבה אשר מחממת את המים תוך שניות ספורות.

9. בנוסף למחממי המים השונים יש גם בקרים אלקטרוניים שונים.

10. ממילא, כפי שצינו בסעיף 2 לעיל, בתוספת הראשונה לחוק, ישנה רשימה (שאינה רשימה סגורה) של ציוד חשמלי ואלקטרוני לפי קבוצות סיווג. מחממי מים נכללים בקטגוריה מספר 1 "מכשירי חימום או קירור". קבוצה זו כוללת: "מקררים, מקפיאים, מכשירים להגשה או למכירה אוטומטית של מוצרים קרים, מזגנים ומכשירי מיזוג, מכשירי אדים, קולטי לחות, משאבות חום, מתקני הסקה".

¹ Directive of the European Parliament and of the Council on waste electrical and electronic equipment.

² לקובץ כפי שמופיע באתר האיחוד האירופי, ראו בקישור (עץ ההחלטות - עמוד 24): <https://ec.europa.eu/environment/waste/weee/pdf/faq.pdf>

11. מסקנתנו זו עולה בקנה אחד גם עם מסמך של ארגון EWRN- European weee registers "WEEE2 – Definition and Understanding of the 6 Categories " network (15.08.2018) הקובע כי ציוד להחלפת טמפרטורה הוא ציוד חשמלי ואלקטרוני ("EEE") כיוון שהוא מכיל מעגלים פנימיים שבהם חומרים שאינם מים – למשל גז, נפט, קירור או נוזל משני - משמשים לצורך קירור ו / או חימום ו / או לחות.

12. מכיוון שמחממי מים נכללים בגדר החוק, על יצרני ומשווקי מחממי המים להתקשר עם "גוף יישום מוכר" (כהגדרתו בחוק), ועליהם לעמוד בהוראות "נוהל פינוי פסולת ציוד חשמלי ואלקטרוני מבית לקוח" מיום 24 ביולי 2017, לפיו "...חובה על משווקים של ציוד חשמלי ואלקטרוני המתאים גם לשימוש ביתי לקבל מהלקוח או ממי מטעמו, במועד המכירה או במועד האספקה, פסולת ציוד חשמלי ואלקטרוני (להלן- פסולת ציוד) שמקורה בציוד חשמלי ואלקטרוני דומה, והיא בכמות או במשקל הדומים למוצר הנמכר, ללא דרישת תשלום ממנו או תמורה אחרת על כך".

בברכה,
אגף אחריות יצרן מורחבת

העתקים :
מנהל ציוד וסוללות
לשכה משפטית, כאן
גופי היישום המוכרים מכוח החוק